

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Løkmannsmisjon

Nr. 8

Oktober 1977

13. årgang

Min frelser og forsoner

Min frelser og forsoner,
Min salighet og fred,
Som nu i himlen troner,
Jeg faller for deg ned.
På Golgata du tronet
Engang, all verdens drott.
Bespottet, tornekronet,
For mine synder slått.

Hva Gud av meg har krevet,
Det har jeg fått av deg.
Det liv jeg skulle levet,
Det levet du for meg.
Den død jeg skulle lide,
På korsets tre du led.
Den strid jeg skulle stride,
I angst du for meg stred.

Den kalk jeg skulle tømme.
Den har du for meg tømt.
Meg skulle Gud fordømme.
Du ble for meg fordømt.
Jeg var av Satan bundet.
Du Satan for meg bandt.
Min seier den er vunnet.
I seieren du vant.

W. Abildsnes

Tro og vantro

Av Øivind Andersen

Det ord vi idag skal gå ut fra, handler både om tro og vantro, og du finner det i Johs. evangelium kap. 3 og siste vers.

«Den som tror på Sønnen, har evig liv, men den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham.» (Johs. 3, 36).

Her hører du både om tro og om den som

ikke vil tro, og legg nå merke til denne motsetningen. Troens motsetning er ikke det at et menneske ikke kan tro, slik som mange mener. Mange sier at det nytter ikke for meg, for jeg får det ikke til å tro, men det er ingen hindring for Gud, og det skal heller ikke være noen hindring for deg, viss du elles tar Guds ord til deg.

Derimot er motsetningen til tro, det at man ikke vil tro. Og her må du legge merke til at der står igrunnen en betoning i den norske oversettelsen. I grunnteksten er der brukt et meget sterkt uttrykk for det at man sier nei til Jesus, at man faktisk ikke vil, man er ulydig, man vender seg bort fra Ham. Det er vantro. Vantroen består altså ikke i at man ikke kan tro, men den består i at man ikke vil tro. Derfor er det så farlig når man kommer i den stilling at man sier: Jeg vil ikke tro. Man krever et tegn på en eller annen måte for simpelt hen å ville tro. Slik gjorde Tomas det etter Jesu oppstandelse: Uten at jeg får se naglegapene og stikke hånden i hans side, sier han, så vil jeg ingenlunde tro. I sin bibeltolkning karakteriserer prof. Aadland dette slik: Jesus kommer Tomas i møte og redder sin nesten frafalne disippel. Han var nesten frafallen, for det holdt på å fullbyrdes hos ham at han ikke ville tro. Ofte møter vi dette, synes jeg, at viss bare Jesus vil høre meg denne gangen, viss bare jeg får denne hjelpen, viss jeg bare får oppleve dette nå, så skal jeg tro på Ham, men viss ikke, så vil man ikke tro. Da er man i fare, forstår du, og faren er denne at man grenser inn på dette å ikke ville tro. Det er vantro, og det fører oss bort fra Gud.

Noe helt annet er det når man ønsker å tro, og nettopp vil tro, men ikke kan. Som jeg nettopp sa, det kan ikke hindre hverken Gud eller deg, når du tar ordet til deg. Men la oss nå se litt næyere på det ordet jeg leste: Den som tror på Sønnen, har evig liv. Du hører her at det heter ikke tro, men det heter tro på, og det har du vel lagt merke til at det heter det som regel i Det nye Testamente. Troen blir ikke understreket, uten der hvor den settes i motsetning til gjerninger, og det skal sies altså at det er ved tro og ikke ved gjerninger. Elles er det ikke troen som understrekes, men det er det man tror på, det man setter sin lit til. Spørsmålet er: Hvem

stoler du på, hvem tar du din tilflukt til, hva setter du din lit til? Setter du din lit til en som er verd å stole på, holder det med den som du setter din lit til, se, da holder det med deg også.

Her er det Jesus du skal sette din lit til, løftet som Gud har skjenket og gitt deg i sin Sønn. Dette som vi nå skal høre om på en serskilt måte i julen som stunder til. Jesus kommer til verden som en gave, han kommer for å frelse deg og meg fra våre synder, som det heter i Matt. 1, 21: Du skal kalle ham Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder.

Du skal sette din lit til noe som Gud sier han skjenker og gir fo intet, og det å sette sin lit til Jesus på denne måten, det kaller Bibelen for frelsende tro. Det er ikke spørsmål om noe du skal få til, men det er spørsmål om, som sagt, hvem du tar din tilflukt til, og det er noe helt annet. Christian Scriber sier, med troen hos den troende har det seg slik: Troen er sterkest hos den troende, nettopp da når han selv sier at han ikke kan tro, men må klynge seg til Ordet. Det er meget godt sagt. Og hvem av oss er det vel som får det til å tro? Og hvilken hjelp og garanti var det om vi fikk det til å tro? Det førte da bare til at vi trodde på vår egen tro. Men det er da stor forskjell fra å tro på vår egen tro, og det å tro på Jesus. Det er ikke vår tro vi skal tro på, men det er Jesus.

Altså, legg merke til at det heter tro på. Videre hører du: Den som tror på Sønnen, har evig liv. Det er en underlig karakteristikk av en kristen som vi så ofte finner i Det nye Testamente: Den som tror på Sønnen har. Den som tar sin tilflukt til Jesus, han har noe i sannhet, her blir det sagt evig liv, andre steder heter det syndenes forlatelse. Det står i Efes. 1, 7: «I hvem (Jesus) vi har forløsningen — d.v.s. frikjøpelsen fra våre synder — ved hans blod, syndernes forlatelse, eft er han nådes rikdom. Det står at ved troen på Je-

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. navn og adr. Bladet blir halde oppe av frivillige gaver.

Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, 5400 Stord. Postgiro: 42887, Stord.

Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tinging, oppseiling, adresseforandring og gaver til bladet.

Red. Amund Lid, tlf. 75 Norheimsund og post 5600 Norheimsund.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon:
Form.: Leif Øygarden, 3766 Sannidal
Tlf. Kragerø (035) 83117

Kass.: Sverre Bøhn, 5601 Norheim-
sund. Postgiro: 68213. Bankgiro:
Vikøy Sparebank 3530.07.09492

sus har vi barnekår hos Gud, eller at vi er Guds barn som det heter i slutten av tredje kap. i Galaterbrevet: Alle er vi jo Guds barn ved troen på Jesus Kristus. Det å sette sin lit til Jesus fører altså noe med seg, du eier det som du setter din lit til, du har Jesus selv og alt det han gjelder for i himmelen, du har det evige liv og alt som følger med det. Og dermed minner jeg også om et ord fra Johs. første brev 5: Den som har Sønnen, han har livet. Dette har den som setter sin lit til Jesus, og ikke minst du som setter din lit til Jesus og hans løfter fordi du ikke en gang kan få det til å tro.

Høres ikke dette ut som en selvmotsigelse? Men det er det ikke. Den som vender seg til Jesus og tar sin tilflukt til Ham, han tror i bibelsk forstand, han har nettopp frelsende tro. Derfor må du ikke la det hindre deg i å stole på Jesus, at du selv føler det slik. Det er derimot meget farligere hvis du får det til å tro. Viss du ikke har noen vanskeligheter med å stole på at du er Guds barn, da er det misstenkelig, da tyder det på at vi i virkeligheten ikke ser så sant på oss selv. Det å stole på Jesus, det er ikke noe teoretisk, det er ikke det samme som å holde for sant. I og for seg er det nødvendig å holde for sant det som Guds ord sier, men den frelsende tro består ikke i en forsantholden. Der hvor det er lett å tro, når en ikke har noen vanskeligheter med seg selv, vil det snart resultere i at i stedet for den frelsende tro blir det en forsantholden. Og forskjellen på en forsantholden og den frelsende tro har Søren Kierkegaard illustrert på denne måten: Det er ingen sak å tro at et tau holder hundre kilo, det kan du forvise deg om ved å feste tauet i taket og henge hundre kilo i det nedenfor. Men tar en mann det tauet og binder om livet på deg og vil heng deg ut fra tårnet på Vår Frues kirke, det er domkirken i København, i det tauet som du har sett holde hundre kilo, da blir det ikke lett for deg å tro at det holder, for da er ditt liv avhengig av det. Ja, nettopp slik er det, det er ikke lett å tro nettopp fordi man tror, det er saken. Og så står det fast at den som tror på Sønnen, han har evig liv. Amen.

Avskrift fra lydband fra Den Lutherske Timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A. L.

Kjærligheten - alle lovbuds lov

Av C. O. Rosenius

Det er intet så sikkert å holde seg til, som det Gud selv har sagt. Hvor trygt taler

ikke den som bare sier etter, det som Gud har sagt foran.

Et av de punkter, som ikke bare vår svorne fiende djevelen, men også vårt eget onde hjerte bestandig vil fordreie og forvanske, er spørsmålet om hva for gjerninger som er gode og velbehagelige for Gud. Hvilken trygghet det da er å kunne sette det Gud har sagt, opp imot menneskenes mange og forskjellige meninger.

Det innerste i kristenlivet er, som vi så i forrige artikkel om troen og samvittigheten - den salige bevissthet å eie Guds nåde og yndest. Vi skal nå se litt på den mere praktiske side ved det. Vi skal se hva for en gjerning blant alle gode gjerninger som er den viktigste, eller rettere sagt hva som er alle gjerningers regel eller rettesnor, alle lovbuds lov, alle ytre bestemmelsers sikte og änd.

Dette er rett og slett kjærligheten. Alt hva vi skal elske, og siden gjøre hva kjærligheten byr, til vår nestes glede og gagn. Da vil alltid loven byr oss, går egentlig ut på det ene at våre gjerninger bli gode.

Da en lovkyndig en gang spurte Jesus hva for et bud som var det største i loven, svarte Jesus: *«Du skal elske Herren din Gud av alt ditt hjerte og all din sjel og av all din hu. Dette er det første og største bud. Men det er et annet som er like så stort: Du skal elske din nesten som deg selv. På disse to bud hviler hele loven og profetene.»* (Matt. 22, 37-40).

Dette siste: *På disse to bud hviler hele loven og profetene*, vil ganske enkelt si at alt som loven og profetene lærer, alle de mange forskjellige plikter som loven og profetene pålegger oss, går i virkeligheten ut på det ene at vi skal elske Gud og vår neste, i den utstrekning som kreves i disse to bud. Denne kjærlighet er summen av hele loven og profetene. Gjerningene kan være av mye forskjellig art men *kjærligheten* er den bærende og drivende kraft i dem alle.

Det er det samme som ligger bak, når Herren med tanke på den nye pakt han vil slutte

med Israel, sier at han vil skrive sin lov i deres hjarter (Jer. 31, 33). Den i hjertet innprentede lov er *kjærligheten*. Den regulerer et menneskets handlinger på en langt finere måte, og langt mer effektivt, enn den gamle pakts mangfoldige forskrifter og bud.

De ti bud og Jesu og apostlenes formanningsord og forskriftefr er kun å betrakte som en nærmere utvikling av det store kjærlighetsbudet. Paulus sier så klart i Rom. 13: «Bli ingen noe skyldig uten det å elske hverandre, for den som elsker har oppfylt loven. For det ord: Du skal ikke drive hor, du skal ikke slå ihel, du skal ikke stjele, du skal ikke begjære, og hva andre bud det kan være, det samles til ett i dette ord: *Du skal elske din neste som deg selv.*» Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt, derfor er kjærligheten lovens oppfyllelse.

Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt — det var lovens innhold og mening. Derfor er kjærlighet lovens oppfyllelse. Den som elsker sin neste har oppfylt loven. Altså ligger det i hvert av budene dette, at du må ikke gjøre nesten din noe ondt, kun det som er nyttig og godt for ham, skal du gjøre mot ham.

I 1. Kor. 13 tar Paulus det samme emne opp til behandling. I det 12. kap. har han talt om de forskjellige nådegaver og deres anvendelse og slutter i siste verset med å si: «Men streb etter de største nådegaver! Og jeg vil vise eder en ennu bedre vei.» Hva for en vei er det, som er bedre enn de største nådegaver?

Jo, hør hva han sier: «Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg en lydende malm eller en klingende bjelle. Og om jeg eier profetisk gave og kjenner alle hemmeligheter og all kunnskap, og om jeg har tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet. Og om jeg gir til føde for fattige alt det jeg eier, og om jeg gir mitt legeme til å brennes, men ikke har kjærlighet, da gagnar det meg intet.»

Den ennu bedre vei var kjærligheten. Uten den er de største gaver og mest storslåtte gjerninger for intet å rekne. Og hvorfor? Fordi Herren alltid bare spør etter det som er nyttig for nesten. Gjerninger som ikke gagnar vår neste, dem kan vi spare oss å gjøre. Dem er han ikke interessert i.

Nå er jo det å arbeide for nesten nettopp kjærlighetens art. «Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt.» Og Paulus drar i denne forbindelse frem en hel rekke av kjærlighetens gode egenskaper, hvorved den uopphørlig gjør godt. «*Kjærligheten er langmodig, kjærligheten er mild, den misunner ikke, kjærligheten opphøyer seg ikke, blåser seg ikke opp, gjør intet usømmelig, søker ikke sitt eget, blåser seg ikke opp, blir ikke bitter, gjemmer ikke på det onde, den gleder seg ikke ved urettferdighet, men gleder seg ved sannhet.*» Derfor er kjærligheten lovens oppfyllelse og større enn de største gaver og de mest imponerende gjerninger.

Apostelen lærer oss her å sette kjærligheten høyere enn f. eks. profetisk gave, høyere enn innsikt og kunnskap, høyere enn selv en tro som flytter fjell, høyere enn å lide døden for sin overbevisning. Det er likevel å frykte — Herren ransaker hjertene — at mange vil i sitt stille sinn akte kjærligheten ringe i sammenlikning med slike lysende bedrifter. Allikevel mener de å handle etter Guds vilje og gjøre gjerninger Gud har behag i. De støtter seg til bestemte ord fra hans munn, uten å ta hensyn til om det de gjør stemmer overens med det som er samtlige gjerningers første regel, nemlig *kjærligheten*.

Med hele loven og profetene er det intet annet Herren tar sikte på enn kjærligheten. Alle andre bud bør innordne seg under dette ene: *Du skal elske* — og utlegges og anvendes med kjærligheten for øye. Enhver gjerning som ikke tjener til menneskenes gagn, er en ond gjerning, selv om den er gjort nøyaktig etter ordlyden av et av Guds bud. Gjør du en slik gjerning, som ikkje gagnar men ska-

der, da gjør du en ond gjerning. Og det Guds ord du grunner den på, det har du enten *missforstått* eller du *anvender det i utid*. For kjærligheten er alle lovbuds lov, alle gjerningers rettesnor.

Luther har tatt frem mange talende eksempler på dette. I en preken på 17. søndag etter treenighet sier han således: «Vi drar derfor den slutning, at ingen lov, enten den er menneskelig eller guddommelig, forplikter lenger enn den kan forenes med kjærligheten. Kjærligheten er det prinsipp, enhver lov bør tolkes ut fra. Kommer et lovbud i strid med kjærligheten, bør det straks settes ut av kraft. Og det av den grunn at ethvert lovbud bare tar sikte på dette ene: Å fremme kjærlighetens utøvelse i praksis. Det er som Paulus sier: «Kjærligheten er lovens oppfyllelse. Bli ingen noe skyldig uten det å *elske hverandre*». Elsker jeg min neste, så verner og hjelper jeg ham, er nidkjær for hans ære, og handler imot ham som jeg vil at andre skal handle mot meg.

Det er ikke alene menneskers bud, som må vike for kjærligheten, men Guds bud må gjøre det samme. Enhver lov bør tolkes etter kjærlighetens og nødvendighetens prinsipp. Det var dette Jesus gjorde, da han helbredet en syk på sabbaten, selv om det i loven var gitt meget strenge regler for å holde den hellig (2. Moseb. 20, 10 og 35, 2-3).

Hva gjorde nå fariseerne? De holdt seg strengt til lovens bokstav, og holdt øye med Jesus for å se om han ville overtrede sabbatsbudet. Men Jesus tolker loven etter dens ånd, og gjør hva kjærligheten byr: Hjelper den syke. I den begrunnelse han gir for sin handling ligger dette: Vel er det befalt å holde sabbaten hellig, men kommer man med det i strid med kjærligheten da må lovens ytre strenghet vike. Et annet sted sier han det slik: «Sabbaten er til for menneskenes skyld, og ikke menneske for sabbatens skyld.»

Som Jesus her stilte seg overfor sabbaten, bør også vi stille oss overfor loven i almin-

nelighet. Vi må ikke strekke oss lenger i å overholde dem, enn at det kan forenes med kjærlighetsbudet. La oss ta et eksempel fra pavedømmets tid: En mann har avlagt løfte om en lang pilgrimsreise. Og loven sier at hva du en gang har lovet, det skal du holde. Nå har mannen imidlertid hustru, barn og tjenere hjemme. Hva skal han da gjøre? Skal han holde sitt løfte, eller skal han bli hjemme og forsørge hustru og barn? Døm selv, hva som er mest nødvendig og mest i overensstemmelse med kjærligheten. Jeg synes han bør bli hjemme og forsørge sin familie». Så langt Luther.

Lovens påbud, både om å holde sabbatten hellig og om å holde sine løfter, er jo ganske utmerket og til mye nytte for oss mennesker. For tenk om vi ingen hviledag hadde, eller om sannhet og ordholdenhet var et særsyn iblant oss. Og allikevel ser vi av eksemplet ovenfor, hvorledes kjærlighet i forbindelse med menneskers trang stundom må sette seg utover slike bud. F.eks. når et løfte er gitt i uforstand, og bare vil gjøre ondt verre om de gjennomføres. I et slikt tilfelle skal kjærligheten være den rettesnor vi handler etter. Men ofte går det som Luther lenger nede bemerker: «Når profetene kommer og vil tolke loven etter kjærlighetens prinsipp i det de sier: Slik og slik har Herren ment, slik og slik bør man forstå dette lovbud. så er straks de falske profeter på plass. De holder seg strengt til lovens bokstav og sier: Slik og slik står det skrevet, og slik og ikke annerledes skal det forstås. Og hvor meget de sanne profeter vil holde på deres, så hjalp det dog intet.

Ja, dette kan vi oppleve ennå i dag, og det er alltid et betenkelig tegn. Det vitner nemlig om falskhet i ånden. Man er mindre interessert i å virkelig få vite Herrens vilje, enn å bli styrket i egne meninger om tingene.

Vi har dermed berørt det som er selve hemmeligheten, og hva det i siste instans beror på, om vi skal skjønne hva som er Guds

gode og velbehagelige og fullkomne vilje, nemlig at vi har et oppriktig hjerte som virkelig ønsker å vite Guds vilje.

Mennesker kan være så nidkjære for Gud og hans ord, at de kan stemple en handling av Jesus selv som synd, og enda ha et hjerte som er langt fra å søke klarhet om hva som er Herrens vilje, og bare søker støtte for egen vilje og mening.

Et oppriktig hjerte, er det som kreves for i alle ting å kunne handle ut fra kjærlighetens prinsipp. For å ikke misbruke Guds ord i strid med kjærligheten, og heller ikke i strid med Guds ord å tolke kjærlighetsbudet galt. I siste tilfelle gir man det ut for kjærlighet, der ingen kjærlighet finnes, bare for å slippe utenom Guds ord. Det gjør f. eks. de som vil fortie og skjule sannheten om de gudløses ulykkelige stilling, ved å påberope seg kjærligheten som tror alt og håper alt.

Sannheten tro i kjærlighet, heter det jo i Guds ord. Kjærligheten skal være oppriktig, avsky det onde, hold dere til det gode, sier Paulus. Oppriktig kjærlighet ser ikke bare på nestens øyeblikkelige vel, men på hans sanne og evige velferd. Skal vi ilydighet la kjærligheten rå i vårt liv og bestemme over alt hva vi gjør, da må den være forenet med sannhet og oppriktighet. Hør hvor fint apostolen beskriver den kjærlighet som er lovens oppfyllelse: «Det som dette påbud tar sikte på, er *kjærlighet av et rent hjerte. av en god samvittighet og av en oppriktig tro.*» (1. Timot. 1, 5).

Hva er et rent hjerte i denne forbindelse? Det er et oppriktig hjerte som ikke hykler en gudsfrykt det ikke har, men virkelig mener det alvorlig med å få vite Guds vilje. Men et slikt hjerte finnes kun hos dem som har *en god samvittighet og en oppriktig tro.*

Legg nøye merke til dette. Det finnes bare dem som til daglig lever i bot og tro, dem som daglig ved nådestolen søker og virkelig tror sine synders forlatelse. Den som alene ved Kristi blod er rensket fra en ond sam-

vittighet, og eier en glad bevissthet om Guds nåde og yndest. Bare der fødes i hjertet den rene og inderlige kjærlighet, som bare spør om hvorledes han kan være sin nådefulle frelser til behag, han, som forlater meg alle mine synder og læger alle mine sår!

Den som på denne måten er husvalet av Kristi kjærlighet, går ut til menneskene, og han har den rette kjærlighet, den kjærlighet som ikke søker sitt eget og ikke lever for seg selv. I alt hva han gjør kan han si med sannhet: «Kristi kjærlighet tvinger meg!» «For om vi er fra oss selv, da er det for Gud, og om vi er ved sans og samling, da er det for eder. For Kristi kjærlighet tvinger oss», sier Paulus (2. Kor. 5, 13-14).

Dette er kjærlighet av et ren hjerte, av en god samvittighet og en opriktig tro. Dette er den salvelse som Johs. skriver om, at den lærer oss alt (1. Johs. 2, 27) Nå er loven skrevet i våre hjerter og utgjør hos en kristen det nye åndelige sinn, som i enhver situasjon med langt større sikkerhet enn noen lov oppfatter hva som er Guds gode, velbehagelige og fullkomne vilje.

Der dette sinn mangler, er all undervisning om det forgjeves. Ike fruktløst som det ville være ved undervisning å forsøke å gjøre en som mangler øre for musikk til en mester på musikkens område, like så fruktløst er det å forsøke å bringe den som ikke har fått det nye åndelige sinn til å fatte hva Guds gode, velbehagelige og fullkomne vilje er.

Alt dette vil bli ennu klarere belyst ut fra det særlige forhold som Paulus omtaler i Rom. 14. Spørsmålet som de sterke og de skrupelige var uenige om var dette: Er de troende forpliktet overfor den levitiske lov sine forskrifter, om renselse og ofre, om omskjerelsen, om å spise og drikke, om faste og fastedager o.s.v. Det første Paulus slår fast er at ingen må handle imot sin samvittighet. Enhver skal være fullt forvisset i sitt eget sinn, sier han. Den som har betenkelighet når han spiser, han er domfelt.

Det andre han understreker, er at den som har fått syn for sin frihet når det gjelder disse ting, allikevel ikke har frihet til å anvende dem etter behag. Han har forpliktelse overfor kjærligheten, og må handle som det tjener den svake og uforstandige best. «Jeg vet og er viss på at intet (av det som den levitiske lov påbyr) er urent i seg selv,» sier Paulus, «bare viss en holder noe for urent, er det urent for ham. For volder du din bror sorg ved din mat, da vandrer du ikke lenger i kjærlighet.

En kristen skal altså være alle uforstandiges tjener. Selv ganske uskyldige ting kan han ikke anvende fritt. De må prøves først for kjærlighetens domstol. Paulus vet og er viss på, at intet er urent i seg selv. Men, sier han, viss du ved bruken av det volder din bror sorg — d.v.s. uroer hans samvittighet eller forleder til noe hvis uskyldighet han ennå ikke er fullt overbevist om, da vandrer du ikke lenger i kjærlighet. Din bror har syndet, hans sjel er i fare, og skylden er din.

Saken er den, at når de skrupelige så de friheter de sterkere foretok seg, ble de ført inn i en labyrint, der de kunne hverken komme frem eller tilbake. Ville de følge de sterkes eksempel, sperret samvittigheten veien og sa at dette er synd! Gjorde de det ikke, var det like galt. Da ble de engstelige for om de i det heletatt var noen kristen. Når de ikke hadde mot til å gjøre som de andre, kunne vel deres tro ikke være opriktig og sann! Det samme hva side de vente seg til, så kom de i konflikt med samvittigheten. Men å handle imot samvittigheten, og især når det gjenstas igjen og igjen, er en synd som fullstendig undergraver troen. I en så farlig og vanskelig stilling kunne de opplyste kristne bringe de svake, når de ikke tok hensyn til kjærlighetens krav. Og så kraftig kunne de uroe de svakes samvittighet ved en så liten ting som å spise kjøtt, bare fordi dette spørsmål ble berørt av det Gud hadde sagt.

Måtte alle kristne få øynene opp for hvor

svære følger, selv ting som faktisk er tillatt, kan få. Og hvor viktig det er å alltid gi akt på seg selv, for at en ikke skal komme til å skade de svake og uforstandige.

Skal jeg da ikke en gang ha lov til å tale fritt ut, vil noen spørre. Skal der legges band på min tunge, selv om jeg ikke på noen måte forhåner eller krenker Gud, men bare taler om min synsmåte og forteller om mine skrupler?

Prøv deg selv for Guds ansigt, i hvilken hensikt du gjør det. Spør du noen om råd med hensyn til et samvittighetsspørsmål, eller gir du din bror råd med tanke på noe du synes er nødvendig for sjelens salighet, da må du tale. Men om det ikke er tilfelle, da skal du vokte deg for å pote inn i dine svake brørs dine egne samvittighetsskrupler og derved forstyrre deres sjelefred! «Tungen er et lite lem, men kan dog tale store ord. Se, hvorledes en liten ild kan sette en stor skog i brand.» Tungen er et skarpt sverd, som kan gi sår du siden aldri kan læge.

Skal jeg ikke ha lov til å kle meg som jeg vil? sier en annen. Eller skal jeg ikke ha lov til å ferdes i kretser og fornøyelser som jeg vil, når jeg er overbevist om deres uskyldighet. Eller har jeg ikke min fulle frihet med hensyn til mat og drikke? o.s.v.

På alle slike spørsmål finnes bare et svar: Jo, du står fullstendig fritt. Vil du ikke for Jesu Kristi dyrkjøpte sjelers skyld være bunden av noe som helst, så vær fri. Har du ikke den kjærlighet, det nye åndelige sinn, som ser på hva som tjener dine skrøpelige brødre best, så har du din fulle frihet i alt.

Men Paulus — han sier det slik: «Selv om jeg er fri over for alle, har jeg dog gjort meg til tjener for alle — Hvis mat kan bringe min broder til fall, vil jeg i all evighet ikke spise kjøt.» Dette er kjærlighetens frivillige forsakelse for de skrøpelige og uforstandiges skyld. Intet annet enn Kristi kjærlighet skal tvinge oss her.

Men se likevel hvor skarpt apostelen uttaler seg her, og hvor forferdelige følger han ser

at disse i seg selv uskyldige ting kan få. «*Bli ikke ved det du spiser, til fordervelse for den som Kristus led døden for*», sier han.

Hvor uhyggelige perspektiv åpner det seg ikke for oss ved disse ord! *Bli til forderv* — bli til forderv for en sjel som Kristus led døden for. En sjel som Jesus har ofret sitt blod for — den skulle du bli til forderv for, og det for en så uskyldig ting som mat.

Er det ikke på tide at vi våkner til erkjennelse av de store og forferdelige følger, som misbruk av små og ringe ting kan få! Men her kreves det et åndelig øye som ser skarpt, her kreves kjærlighet til Kristus som utgjød sitt blod, og omhet for de sjeler han kjøpte så dyrt. Elles så skjuler det seg ennå en Kain i hjertet, som sier: Skal jeg være min brors vokter? Skal min frihet innskrenkes på grunn av andre menneskers uforstand? Hva som i seg selv er uskyldig, blir vel ikke straffbart av hensyn til andre mennesker?

Jo, sier Herren. Hvis du lever bare for deg selv, ikke elsker din neste som deg selv, og ved den frihet du tar deg, blir til forderv for din neste, da er du skyldig og din gjerning straff verdig.

At vi således for kjærlighetens skyld av hensyn til brødre må forsake en hel del i seg selv uskyldige ting, og at vi synder om vi unnlater dette, har vi noenlunde lett for å fatte. Men når apostelen mener at vi stundom på samme måte synder mot kjærlighetsbudet bare ved å stri for en oppfatning som i virkeligheten er rett, og at vi derfor stundom har plikt til å tie med den klare erkjennelse — da vil det knipe med forståelsen hos mange. «*Den troens overbevisning du har, behold den hos deg selv for Gud*», sier han.

«Salig er den som ikke dømmer seg selv for det han velger.»

Meningen er denne: Hvis du har et klarere syn på den kristne frihet enn andre, så vær Gud takknemlig for det og gjør deg bruk av det for din personlige del, men ikke da når du derved forvirrer de svake.

Apostelen har med sitt eget eksempel vist hvordan dette går til. Han sier i 1. Korint. 9, 20-22: *«For jeg er blitt som en jøde for jødene, for å vinne jøder, for dem som er under loven, som en som er under loven - om jeg selv enn ikke er under loven — for å vinne dem som er under loven! for dem som er uten lov! for de skrupelige er jeg blitt skrupelig, for å vinne de skrupelige! for dem alle er jeg blitt alt, for i alle tilfelle å frelse noen».*

Se her, hvordan den sanne kjærlighet og visdom handler! Se igraksis hva det vil si, at *kjærligheten er alle lovuds lov!* Den burde skamme seg, som i innbilt klokskap taler hånlige om Guds høyeste bud og vilje, taler hånlige om kjærligheten og om sjelens vell for sin lille private visdoms skyld! Hør, hva apostelen gjentar så ofte: «- for å kunne vinne dem — for i alle fall å kunne frelse noen.»

Det er dette, det hele tiden dreier seg om. Det er *dette ene*, Gud og kjærligheten har for øye. Det er en apostels hjertelag og tankegang, som her kommer til uttrykk.

Da Paulus var i Jerusalem, og var omgitt av jøder som alle sammen var nidkjære for loven, og ennå ikke var modne for læren om lovens frihet — mennesker som uten tvil hvis han drog den frem, ville forkaste hele hans forkynnelse av Kristus — da sier han ikke et ord om sin større innsikt i evangeliet, men går som de andre til templet og tar del i gudstjenesten der. At folkets eldste og de skriftlærde hadde fordreiet loven og korsfestet Kristus, det var ikke forenlig med Paulus sitt syn og kjærlighet, men det fikk ham ikke til å vende dem ryggen. For hva var ikke Paulus i stand til, når det galdt å frelse sjelene. I alle fall å kunne frelse noen — det var hans mål.

Når han derimot var ute blant hedningene da nevnte han ikke et eneste ord om den levitiske lov. Full av hellig nidkjærhet kjempet han imot de falske apostler, som ved sin lære om omskjerelsens nødvendighet skapte forvirring blant galatenerne. For ham var det om å

gjøre fremfor alt at den oppriktige troskap mot Kristus ble bevart, og at det ikke ble lagt hindringer i veien for det evangelium som alene var istand til å frelse. Derfor dømmer han også i Antiokia Peter for det samme som han selv gjør i Jerusalem.

Da Peter i Antiokia, hvor han hovedsakelig ferdes blant hedningekristne, fulgte de jødiske skikker av hensyn til de jøder som var kommet fra Jerusalem — hvor de troende ennå var nidkjære for loven — sto Paulus frem like for hans øyne og irettesatte ham i alles påhør. Men i Jerusalem, hvor Paulus utelukkende var omgitt av jøder, forsaket han selv renselsen m.m. i templet (Ap.gj. 16.)

I romer- og galaterbrevet uttaler Paulus sin skarpeste fordømmelse av å holde fast ved omskjerelsen. Men da han i Lystra finner «en disippel ved navn Tmioteus», hvis far var greker, hva gjør han da? Da omskjerer Paulus ham selv. «Av hensyn til jødene som bodde der i omegnen», for de visste alle at hans far var greker. (Ap.gj. 16.)

Apostelens klare forståelse av hva der i seg selv var det rette, må her vike for kjærlighetens iver etter i alle fall å kunne frelse noen. Han vil hindre at de jødene det gjelder ikke skal forarges og vende seg bort fra hans forkynnelse. Således handler den sanne kjærlighet og visdom. Og om noen i denne forbindelse beskylder Paulus for dobbelthet og hykleri eller for å søke menneskegunst så vil han svare: Kristi kjærlighet tvinger meg — for at jeg i alle fall kunne frelse noen. Og det samme må den trøste seg med, som i tro og kjærlighet vil følge nevnte eksempel og kommer ut for en liknende beskyldning.

Også blant oss kan forskjellige meninger oppstå. En blir urolig av at sabbaten ikke feires på den foreskrevne syvende dag, men på den første dag i uken, og spør: Hvor og hva tid har Gud befalt en slik forandring? En annen er i tvil med hensyn til barnedåpen. - Han kan ikke finne noe direkte påbud om det i Bibelen. En tredje henger seg opp i spørs-

målet om kvinnen skal be med udekket hode. Eller om det er tillatt å spise mat som er laget av blod, da det også i Det nye Testamente er gitt forskrifter om det. (1. Kor. 11, 5 og Ap.gj. 15, 20). En fjerde mener at det ikke er nok at vi går ut fra verden, holder oss borte fra urettferdighet og ikke følger de falske røster, men mener at vi også bør gå ut av kirken.

I alle slike spørsmål, bør Paulus, så vel som Jesu eget eksempel bestemmer våre handlinger og vår ferd. Det som tjener vår neste best det skal vi gjøre.

Finner du det mer nødvendig å diskutere disse ytre forhold enn ganske enfoldigt å forkynne ordet om omvendelse og tro, om kjærlighet og ydmykhet, utholdenhet og bønn, ja vel, så gjør det. Men glem ikke at Herren, din Gud, er en nidkjær Gud. Prøv deg selv opriktig for hans hellige øyne: Hvis du virkelig tror at å forandre slike ytre ting er av avgjørende betydning for menneskenes frelse, da må du for din egen skyld dra dem frem og dristig uroe sinnene med dem — selv om det blir på bekostning av det enkle, enfoldige evangelium om Kristus! Men tror du vi blir salige uansett vår stilling til slike spørsmål, og allikevel ved å sette deg til doms over andres meninger kaster tvil inn i deres sinn, da må du tenke over at du handler under ansvar for ham som har kjøpt dem så dyrt ved sitt blod.

Er det Kristi kjærlighet som tvinger deg, da vil du følge hans eksempel, og da vil du være lydhør overfor apostelens formaninger. Dem vil vi høre en gang til: *«Bli ikke ved det du spiser, til fortapelse for dem som Kristus led døden for. La oss strebe etter det som fører til fred og innbyrdes oppbyggelse. Vi som er sterke, er skyldige til å bære de svakes skrøpeligheter, og ikke gjøre det som er*

oss selv til behag. Enhver av oss skal gjøre, det som er vår neste til behag og gagn og oppbyggelse. For Kristus gjorde heller ikke det som var ham selv til behag.

Det som dette bud tar sikte på, er kjærlighet av et rent hjerte, en god samvittighet og en oppriktig tro. Alt er tillatt, men ikke alt er gagnlig! alt er tillatt, men ikke alt oppbygger.

Vi har ikke gjort bruk av denne rett, men vi utholder alt for ikke å legge noe i veien for Kristi evangelium. — For selv om jeg står fri over for alle, har jeg gjort meg til tjener for alle, forat jeg kunne vinne des flere». . .

Måtte det sinn som kommer til orde i disse vers, være i oss alle.

Vel er det stort når mennesker vekkes til nidkjærhet for Guds sak og Guds ære, og blir ivrig for at ordet blir etterlevd både i menigheten og i den enkelte sitt liv. Det er en nåde, som aldri kan vurderes høyt nok. Men det er en enda høyere grad av nåde og visdom, når man dertil vet å lempe sin iver og insikt etter nestens behov og i hvert enkelt tilfelle handler etter det kjærligheten byr. «For den som heri tjener Kristus, er velbehagelig for Gud og består for menneskers dom.»

Det krever selvfornektelse, det er sant. Men når Gud i sin nåde har ofret sin Sønn og sendt oss sin Ånd, valt as ut av verden og ført oss over i sin elskede Sønns rike, hvor han daglig forlater oss all vår synd, skulle vi da ikke gjerne og med glede holde hans bud og ikke gjøre hva som er oss selv til behag.

«Og dette er hans bud, at vi skal tro på hans Sønn Jesu Krist i navn og elske hverandre, slik han har befalt oss.»

Fra C. O. Rosenius Samlede Skrifter, bind IX. Oversett fra dansk ved A.L.

Jesus Kristus er konge og herrenes herre

Av Peter Krey

Vi har allerede lært av Skriften at Jesus Kristus er vår profet, som alle mennesker må lytte til, og dertil vår prest og medlemmann, som har kommet med nåde og fred fra Gud til menneskeheten. Nå står det igjen å betrakte hensikten med hans verk. Det gjør vi ved å ta frem ordene fra Luthers forklaring til den andre artikkel, der vi bekjenner: «På det at jeg skal være hans egen, bli og leve under ham i hans rike, og tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet, ettersom han er oppstanden fra de døde, lever og regjerer i evighet.» Dermed er vi fremme ved Kristi kongelige embete.

Det har funnest og finnest alltid mange konger og herskere på jorden, men deres makt er begrenset og deres herredømme av kort varighet. Det er ikke slik med Kristus, hans enborne Sønn, vår Herre. Han er kongernes konge og herrenes herre for evighet. Som Guds evige Sønn regjerer han med Faderen, i samme majestet og herlighet fra evighet, men helt fra sin opphøyelse hersker han også som menneske «født av jomfru Maria» med guddommelig makt og herlighet. «Meg er gitt all makt både i himmelen og på jorden», gitt til hans menneskelige natur på grunn av samfunn med hans guddommelige natur. Det er den allmektige Gud som sier til Davids Sønn, d.v.s. til Kristus: «Set deg ved min høgre side, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter (Salme 100, 1). Å sitte på Guds høgre side er å være konge som Gud er konge og å herske som han hersker. Paulus skriver om dette Kristi altomfattende herredømme med de forunderlige ord: «Gud sette ham på sin høgre side i himmelen, over enhver makt og myndighet og velde og herredømme og ethvert navn som nevnes, ikke bare i denne verden, men også i den kommende.» (Efes. 1, 20-21). Alt dette sies om denne

Kristus som en gang gikk omkring her nede på jorden blant menneskene, foraktet og forkastet og som ble fastspikret på et tre. Dette er den Kristus som nå hersker med uinnskrenket og tidløs makt og myndighet. Hele universet beveger seg på hans befaling. Alle mennesker, dyr og vekster lever og utvikler seg på grunn av hans vilje. De mektige englene tjener ham og døden flyr for ham. Kristus hersker med absolutt makt og myndighet over hele den skapning som finnes, og han kommer til å herske med den samme makt og myndighet i den kommende verden. Hans rike er et evig rike og hans herredømme varer bestandig over alt som finnes og som kommer til å finnes.

Men det finnes en annen side ved Kristi totale herredømme som er åpenbart i Skriften, og full av trøst og herlighet for oss som kaller ham «vår Herre». Kristus ble gjort til herre over alle ting, det synlige og usynlige, ikke bare i denne verden men også i den kommende, forat han skulle være «vår Herre», d.v.s. konge og hersker over alle som tror på ham og av ham venter seg felse fra synd og død. Det er i denne betydning at hele kristenheten bekjenner: «Og på Jesus Kristus, hans enbårne Sønn, vår Herre», d.v.s. vår konge, alle deres konge som lytter til hans røst og følger ham. Det er det rike Jesus bekjenner framfor Pilatus: «Mitt rike er ikke av denne verden . . . Du sier det, jeg er en konge, til det er jeg født og til det er jeg kommet til verden, at jeg skal vitne om sannheten. Enhver som er av sannheten, han hører min røst.» (Johs. 18, 36-37).

Det var forat dette «sannhetens rike» skulle opprettes, vokse frem, bevares og fullendes at Guds Sønn ble menneske, led, døde og oppstod igjen og ble opphøyet over alle navn. Gud gav ham som hode over alle ting for å

være Herre og konge over sin menighet, så menigheten skulle kunne være sikker for alle sine fiender (Matt. 16-18 og Johs. 10, 28). Det er dette rike som begynte her på jorden, når paradiset gikk fortapt, og det har aldri opphørt å finnes på jorden, kommer heller aldri til å gjøre det så lenge jorden står. Det er dette rike som kommer til å finnes i all evighet i himlene når jorden er forsvunnet. Det var om denne konge og dette rike Esaias profeterte, når han skrev: «For et barn er oss født, en sønn er oss gitt, og på hans skuldre skal herredømme hvile, og han skal kalles under, veldig Gud, evig Fader, fredsfyrste» (Esa. 9, 6). Sakarias hadde dette syn av kongen: «Fryd deg storlig, Sions datter! Rop høyt, Jerusalems datter! Se, din konge kommer til deg rettferdig er han og full av frelse, fattig er han og ridende på et asen, på asen-innens unge fole» (Sak. 9, 9). Og det var om dette rike engelen talte, da han sa til Maria: «Gud Herren skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs hus evinnelig, og det skal ikke være ende på hans kongedømme» (Luk. 1, 32-33).

Jesus Kristus er konge og hersker over alt som finnes og er til og som kommer til å finnes, og han er konge i serskilt betydning over alle som tror på ham. Han er «vår Herre», d.v.s. vår konge over alle andre herrer og konger som hersker over oss. Vi må imidlertid komme ihu, at dette almenne og serskilte Kristi kongedømme eller herredømme er en trosartikkel, d.v.s. vi kan ikke se det, vi må tro det på grunn av Skriften. Når vi ser på verden og menigheten, faller det oss ofte inn at det er djevelen og ikke Kristus som regjerer. I verden synes ondskapen å ha makten og menigheten har ofte sorg og bedrøvelse, er ringe og foraktet som Kristus selv, når han vandret her på jorden. Men alt dette skal forandre seg. Når han kommer i herlighet ved tidens slutt, skal hele skapningen få vite og se, at han virkelig er Herre og konge over alle ting.

Kristus regjerer i herlighet over sitt folk

Selv om Kristus er konge og «overhode over alle ting» som Paulus skriver i Efes. 1, 22, er hans virkelige og evige virksomhetsområde hans menighet, forsamlingen av dem som i forbigangen tid trodde på ham som sin Gud og frelser, dem som nå tror og dem som kommer til å tro. Menigheten, forsamlingen av de hellige, er det evige rike som han skal regjere over i evighet (Åpenb. 22, 5, 21, 1-5, Daniel 7, 14). Det er for utbredelsen og bevarelsen av dette rike, som ikke er av denne verden, at Kristus regjerer over og oppholder hele den nåverende skapningen. Hans kongelige makt og myndighet kommer til uttrykk i hans majestetiske befaling: «Meg er gitt all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet I døper dem til Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt eder. Og se, jeg er med eder alle dager inntil verdens ende.» (Matt. 28, 18-20) Det betyr: Jeg, er Herre og Mester, har makt over alle ting. Om dette ikke var så, ville det ikke være til noen nytte at dere går ut for å gjøre alle folk til disipler. Men nå skal jeg, den allmechtige kongen, være med eder hvor I enn går, forat dere ikke skal arbeide forgjeves. Mitt ord, som dere alltid skal forkynne, skal utføre det jeg vil. Ingen makt i himmelen og på jorden skal kunne forhindre det. Man kommer til å tenke på Salme 2 og Salme 93, som kan kalles en kommentar til disse Kristi ord. Hvilken stor oppmuntring for alle trofaste kristne, som ofte kjenner det som om de har arbeidet forgjeves, når de har arbeidet årevis uten synlige frukter. Men resultatet blir det, om enn skjult, for i dette rike måles ikke resultatet med menneskelige og synlige mål.

Hvilket ubegripelig og forunderlig rike er ikke dette! Et rike i denne verden, men enda ikke av denne verden. Et rike, som har blitt til og holdes oppe alene gjennom å lære hva

kongen har befalt og ved å døpe med vann i Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn. Et verdensomspennende rike uten noe landområde, uten vepnede styrker, oppbygget og vedlikeholdt alene ved Ordet. Enda er dette rike virkelig og finnes i menneskenes hjerter og sinn, ikke gjennom vald og tvang, uten ved overbevisning ved Ordet som tilbyder nåde og barmhjertighet og forlatelse for synd, som resulterer i en villig og glad lydighet og tjeneste (Salme 110, 3). Et sådant rike skulle helt naturlig ha det vanskelig i en verden av maktpolitikk. Men den almektige kongen beskytter sine undersåtter i en fiendtlig verden.

«Intet våben som blir smidd mot deg, skal ha fremgang (Esa. 54, 17). Når hans barn er svake, da er de sterke (2. Kor. 12, 9-10). De angripes av og de kjemper med ondskapens og mørkets makter, men de overvinnes aldri av dem. De seirer gjennom troen på sin konge og hans almektige ord (1. Johs. 5, 4-5) De er aldri alene, for han er alltid med dem for å oppholde og trøste dem i alle situasjoner med den herlige forsikringen: Frykt ikke, ver ikke forferdet. Jeg har gjenløst deg. Du er min. Ingen skal rive deg ut av min hand, for jeg er større enn alle. Ver ikke redd, for jeg er med deg. Tro bare og hold ut og hold deg til mitt navn, så skal du vinne seier. Rettferdighetens seierskrans er din. Du skal være med meg og se min herlighet som Faderen har gitt meg i evig glede og fred (Johs. 17, 24 og Esa. 43, 1-2,5)

Dette er hva vi med alle kristne i alle tider tror om Kristus som vår konge. Vi tror han regjerer og beskytter sin menighet gjennom sitt ord, det ord som hans apostler har skrevet og som han har bevart inntil denne dag og

skal bevare til tidens slutt. Gjennom dette ord kommer mennesker til tro på ham og be- vares i denne tro (Johs. 17, 20 og Rom. 10, 17). Og ved dette ord styrer Kristus sin me- nighet til alle tider, for han har gjort det å holde fast ved Ordet til det avgjørende kjen- netegn på en sann disippel. «Om dere blir i mitt ord, da er I i sannhet mine disip'ler. Og I skal lære å kjenne sannheten og sannheten skal frigjøre eder (Johs. 8, 31-32.) Ordet, slik som vi har det nedskrevet i Gamle og Nye Te- stamentet, er den siste og absolutte autori- teten, som ingen sann Jesu disippel kan over- se. All autoritet innen menigheten ved siden av Ordet er en falsk autoritet og skal ikke føl- ges. Sanne kristne kjenner sin Herres røst og de følger ham og ingen annen (Johs. 10, 27). Gjennom vår nådige, gode og allmektige konges ord lever, seirer, tjener og dør vi kristne og får liv igjen.

Vi avslutter disse meditasjoner over den andre artikkel i vår trosbekjennelse med Luth- ers uovertrufne og skjønne sammenfatning:

Jeg tror, at Jesus Kristus, er sann Gud, født av Faderen fra evighet, og dertil sant menneske, født av jomfru Maria, er min Herre, som har gjenløst, oppvekt og vunnet meg, fortapte og fordømte menneske, ifra alle syn- der, fra døden og djevelens makt, ikke med gull eller sølv, men med sitt hellige og dyre blod og med sin uskyldige lidelse og død, forat jeg skal være hans egen, forbli og leve under ham i hans rike og tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet, etter- som han er oppstanden fra de døde, lever og regjerer i evighet. Det er visseligen sant.

Fra En bok om Jesus Kristus, oversatt fra svensk ved A. L.

Jesu Kristi menigheit, vår åndelege heim på jorda

(Efes. 5, 14-33).

Av Amund Lid

Sist hørde me litt om ekteskap og heim på jorda, korleis Gud har skapt det og tenkt det, og det store verd det har for samfunn og folk. Her vil me sjå litt på den åndelege heimen Gud har gitt sine her på jorda, samfunnet med Jesus og kvarandre. Det som Bibelen kallar for Jesu Kristi menighet, samfunnet av dei heilage.

Paulus seier at vårt rike er i Himmelen (Filip. 3), og her på jorda er me framande og utlendingar (Hebr. 11), men Gud har gitt oss ein åndeleg heim her på jorda med same oppgåva som den jordiske heimen har for livet og samfunnet har for menneskelivet. - Guds rike er eit åndsrike, usynleg som sjel og sinn, som ingen kan sjå eller koma inn i utan å vera fødd på nytt — fødd av Anden (Johs. 3). Det er samfunn med Gud ved Jesus Kristus, og samfunn med kvarandre (1. Johs. 1, 7 og 30).

Av ordet her i Efes. 5 ser me at der er stor likskap mellom vår jordiske heim og vår åndelege heim. Apostelen skriv at denne løyn- domen er stor, når han tenkjer på Kristus og menigheten (vers 32). Som ekteskap og heim har til oppgåve å skapa liv, oppehalda livet, gi samliv i glede og sorg, barna blir fødd inn i heimen, får næring til liv og vekst, lærdom, tuktt og rettleiding, hjelp og trøst, og blir sett i stand til teneste o.s.v., slik er det også med åndssamfunnet i Jesu Kristi menighet, samfunnet av dei heilage. Samfunnet med Jesus og kvarandre, det er det største Gud har gitt oss menneske. Det jordiske ekteskap og heim er forgjengeleg, som alt anna her på synda si jord, men samfunnet med Jesus og dei frelste i Guds nåderike, det er uforgjengeleg og varer evig (2. Korint. 4, 13-18).

Korleis har så Gud sett saman og ordna dette sitt åndsrike?

Åndeleg samfunn får me ikkje ved ekumenikk, ikkje ved tolleranse, eller ved å slå av på det som skil oss o.s.v. Heller ikkje ved opplysning, kunnskap og lærdom eller menneskeleg visdom.

Det blir til ved og består av, eit personleg møte millom Jesus og syndaren, som fører til kjennskap, tru og kjærleik millom dei to — som i ekteskapet. Det er den Heilage Ande sitt verk å føra dei saman, og foreina dei for evig og binda dei saman ved trua og kjærleikens sterke band. Der blir livet skapt og født, det Bibelen kallar å bli født på nytt, født av Anden, eller koma til trua, som er eitt og det same. Me les at Kristus elsker sin menighet og gav seg sjølv for henne, så han kunne helga henne, med di han reinsa henne ved vassbadet i Ordet, så han sjølv kunne framstella menigheten for seg i herlegdom, utan flekk eller rukka eller noko slikt, men så ho kunne vera heilag og ulastande. (vers 25-27).

Menigheten, samfunnet av dei heilage, er ikkje den ytre synlege kyrkja, ikkje statskyrkja, frikyrkja eller frimenigheter, den er eit usynlegt åndsrike eller åndssamfunn i trua på Jesus og hans frelse og evangelium. Kristus er hovuddet for sin menighet, han som er frelsar for lekamen sin, og menigheten er Kristus underlagt og undergitt, lemer på hans lekam.

Bibelen fortel om dette kjærleiksforholdet og samfunnet mellom Jesus og den frelste syndaren. Om utvelging og kall kan du lesa om i 1. Kor. 1, 26-30.

Paulus seier til menigheten i Korint at eg trulova dykk med *ein mann*, så eg kunne stella fram for Kristus ei rein møy (2. Kor. 11, 2) Denne eine mannen er Kristus, og me hørde i ordet frå Efes. 5 at han helga og reinsa hen-

ne ved vassbadet i ordet så han kunne stilla henne fram for seg i herlegdom, som ei rein møy. Her finn me årsaka til at brura i Høgsonen seier: Eg er svart, men yndig. Det vil seia at ho er svart i seg sjølv, men yndig for Gud i Kristus.

Me elskar Kristus, av di han elska oss fyrst. Bibelen omtalar dette kjærleiksforholdet slik: «De kjære, lat oss elska kvarandre i for kjærleiken er av Gud, og kvar den som elskar, er fødd av Gud og kjenner Gud. Den som ikkje elskar, kjenner ikkje Gud, for Gud er kjærleik. I dette er kjærleiken openberra millom oss, at Gud har sendt Son sin til verda, så me skal leva ved han. I dette er kjærleiken, ikkje at me har elska Gud, inen at han har elska oss, og sendt Son sin til soning for syndene våre. Mine kjære, har Gud elska oss såleis så er me og skuldige til å elska kvarandre» (1.Johs. 4. 7-fg.)

Dette åndssamfunnet med Jesus består av trøst i Kristus, samfunn i Anden, hugsvaling i kjærleik, medkjensla og miskunn, seier Filp. 2, 1. Vidare les me om dette samfunnet i Efes. 4. kap.: «Så legg eg dykk då på hjarta, eg som er ein fange i Herren, at de må ferdest så som verdig er for det kallet som de vert kalla med, med all audmykt og spaklynde, med langmod, så de toler kvarandre i kjærleik og legg vinn på å halda Andens einskap i fredens samband: Ein lekam og ein Ande, liksom de og er kalla med ei von i dykkar kall, ein Herre, ei tru, ein dåp, ein Gud og Fader til alle, han som er yver alle og gjenom alle og i alle.» Slik er Guds nåde gitt alle som er frelste inn i dette samfunnet med Jesus, etter som Kristi gåva er tilmelt kvar av oss.

Vidare fortel Guds ord kvifor Gud har gitt oss si nådegåva til den einskilde og til menigheten: «Så dei heilage kunne verta fulit tilbude til å gjera tenesta, til oppbygging av Kristi lekam, til dess me alle saman når fram til einskap i trua på Guds Son og i kjennskap til han, til mogen manndom, til aldersmålet

for Kristi fylla, så me ikkje lenger skal vera umyndige og lata oss kasta og driva om av kvar lærdoms vind ved meinspel av menneska ved sløgd i kunster av villfaringa, men at me, true mot sanninga i kjærleik, i alle måtar skal veksa opp til han som er hovudet, Kristus, han som verkar at heile lekamen blir saman-knytt og samantfest ved kvart band som han gjev, og veks sin vokster som lekam til si oppbygging i kjærleik, alt etter den verksemd som er tilmelt kvar lem.» (Efes. 4, 12-16)

Du for ein nåde og gåva Gud har gitt oss i samfunnet med Jesus, og med kvarandre, og for eit veldig kall me er kalla med, og for ei oppgåva. Skyna me det, då legg me nok vinn på å bevare dette samfunnet i Andens einskap og i fredens samband, som ordet formagnar oss til. Ta føre deg dette ordet frå Efes. 4. kap. og les det og be om Andens ljøs over det.

Trua og kjærleiken til Jesus og til kvarandre er lvi, og som alt liv treng det næring for å leva. Den blir skapt ved kjennskapet til Jesus og ved evangeliet om han, og det treng me «eta» kvar dag for å leva og veksa i nåden og trua. Dette er Jesu lekam her på jorda, der han lever og bur, og ved den åleine gjer han sin gjerning iblant oss og ved oss.

Det finst ikkje noko djevelen hatar slik som samfunnet av dei heilage.

Kvifor hatar han det? Av di han hatar Jesus, og dette samfunnet er Jesu Kristi lekam på jorda. Me høyrde han gjekk fram med falske lærdoms vindar, ved meinspel av Menneske og sløgd i kunster av villfaringa.

Det første han prøver på er å få noko imellom deg og Jesus, slik at de ikkje lenger er på talefot, anten ved synd eller ved å venda og vekkja din kjærleik og interesse for andre ting. Til det brukar han pengelyst og begjær, kjærleik til verda og dei ting som er i verda, augnelyst, kjøtslyst og storlete i livnad, ein høg levestandard o.s.v.

Han forskynter også ein annan Jesus, eit

anna evangelium, enn det Bibelen forkynner, for å venda hjarta bort frå den einfelde tru- skapen mot Kristus (sjå 2. Kor. 11, 1-4). Galat. 1, 6-fg.)

Han prøver også å skilja den einskilde ut frå samfunnet, som ulven gjer, for å skada, øyda og drepa gudslivet. Då ser du feilene og manglene ved dei som forkynner, ved brør og systre i trua, og det første blir at du taper tilliten og det fortrulege samfunnet med Jesus og kvardagen.

Han prøver seg også mød falsk sjeleføda, blanding av lov og evangelium. Det er godt at hjarta vert styrkt ved nåden, og ikkje ved mat som ikkje gagnar dei som fer med slikt» (Hebr. 13, 9). Pass opp for det almenreligi- øse og falske evangelium som vår tid er så rik på, menneskeleg prat og tome ord som et om seg som daukjøt, seier Skrifta. Berre det reine og uforfalska evangelium om Jesus og hans stedfortredande liv og død på krossen, kan frelsa syndarar, og vera mat for trua og sjela vår.

Han prøver seg også ved misstotets ånd, som med Timoteus (2. Timot. 1, 6-fg.) Ved å venda synet mot det som missslukkast, mot det som er smått og synest ringe, så du trøyt- nar og misser motet, eller at ei bitter rot får veksa opp og gjera mein og smitta andre, så du dreg bort frå Guds nåde (Hebr. 12, 15).

Korleis kan me sigra over han og bli stå- ande i samfunnet med Jesus? Stå han imot, trauste i trua, sidan de veit at dei same lid- ingane er lagde på brørne i verda, seier Guds ord. Ved å vera ikledd Guds fulle rustning, så me kan stå imot på den vonde dag, og verta ståande etter å ha vunne over alt, seier Efes. 6. kap. Denne rustningen består av sann hetens ånd og ord, sannheten : Guds ord, evangeliet om Jesus, Jesu Kristi rettferdighet,

fredens evangelium, trua på Jesus og ordet, og bøn i Anden. Les kap. 6 i Efeserbrevet, og be om nåde og lys over det, så du lærer å bruka dei våpen Gud har gitt oss i striden. Åleine ved dei kan du sigra, bli bevart i trua, og vera med i striden for å berga dei som er fanga i djevelens garn.

Kveldsbøn

*La meg få legge ned mi hør
ved nådestolen, Herre.*

*Du livet har, som aldri dør,
ei visnar bort ved terre.*

*Må lyset frå din herlegdom
få skine i mitt vesle rom,
så kan eg sæle sanke.*

*La ordet ditt meg give mod
og styrke til å bere
den kross du har sagt er god
og kan meg visleg gjere.
Lyft du meg høgt på ørnevang,
gi kvile i di grøne eng,
der livets straum ei stoggar.*

*Vekk meg av blund i morgonstund
til arbeid i din hage.
Gjer orda milde i min munn,
du som kan allting lage.
La meg få gå frå lys til lys
og fri meg ut av gru og gys,
så skal mi von ei visne.*

20/3 1970.

JOHAN LÅSTAD